

תפ"ח 22518/03/11 - מדינת ישראל נגד פלוני, אלמוני

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בבאר שבע

בפני: כב' ס. הנשיא השופטת ר. יפה-כ"ץ, אב"ד תפ"ח 22518-03-11
כב' השופט א. ואגו
כב' השופט י. צלקובניק

<u>המאשימה</u>	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד ד. דניאלי, פמ"ד	<u>בעניין:</u>
<u>הנאשמים</u>	1. פלוני ע"י ב"כ עו"ד א. דיגי 2. אלמוני ע"י ב"כ עו"ד נ. סיימון	נגד <u>גזר דין</u>

ס. הנשיא רויטל יפה-כ"ץ, אב"ד:

1. בתאריך 17/02/11 רצחו הנאשמים את ק.א. ז"ל, נער צעיר כבן 17, מוכשר ומחונן, בו קינאו. הם פיתו אותו בתואנות שווא להיפגש עמם; הביאוהו לוואדי סמוך לרהט; ושם דקרו אותו שוב ושוב עד שגרמו למותו. כדי להעלים את הגופה ואת חלקם במעשה ההמתה, הביאו הנאשמים את הגופה אל צבר צמיגים שהיה בשטח הוואדי; הניחו אותה מעל הצמיגים ואף הניחו צמיגים מעליה, והציתוה. על מעשים אלה הם נותנים היום את הדין.

2. לאחר שמיעת מרבית הראיות, הודה הנאשם 1 בעובדות כתב האישום; נקבע, כי עבר את העבירות שיוחסו לו ולנאשם 2; והדין בעניינו הופרד ונדחה, בהסכמה, עד לאחר מתן הכרעת דינו של הנאשם 2. בתאריך 28/11/13 ניתנה הכרעת הדין בעניינו של הנאשם 2, ואף בה נקבע, כי עבר את העבירות שיוחסו לו בכתב האישום. משכך, אוחד הדין מחדש וגזר דין זה מתייחס, אם כן, לשני הנאשמים.

3. קבענו, הן לגבי הנאשם 1 לאור הודייתו בעובדות כתב האישום, והן לגבי הנאשם 2 לאחר שמיעת הראיות ומתן הכרעת דין, כי הנאשמים ביצעו את המיוחס להם בכתב האישום, ואלה הם מעשי הנאשמים:

במהלך חודש פברואר 2011, ולאחר שגמלה החלטה בלבם של הנאשמים לפגוע במנוח, שכנם וחברם לספסל הלימודים, על רקע רגשות טינה שחשו כלפיו ועל רקע רצונם להסתבך בפלילים, על

מנת שיוכלו להפסיק לימודיהם בבית ספרם (, שם למד גם המנוח), הם קשרו קשר לדקור את המנוח בכוונה לגרום למותו.

בתאריך 16/02/11, במהלך נסיעה באוטובוס לבית הספר, שוחחו הנאשמים ביניהם ותכננו ללכת למחרת לשחק "סנוקר" במקום המצוי מול אולם הספורט "אל נג'אח" שברהט. המנוח, שמע את שיחתם, ביקש להצטרף אליהם ואמר, כי למחרת היום יגיע לאולם הספורט, והשלושה יוכלו ללכת יחדיו לשחק "סנוקר". הנאשמים ראו בכך הזדמנות להוציא את הקשר שקשרו אל הפועל, והם קבעו עם המנוח שיתקשר אל הנאשם 2 למחרת היום, לכשיגיע לאולם הספורט.

למחרת, ביום 17/02/11, וכמוסכם, התקשר המנוח אל הנאשם 2 בסביבות השעה 18:00, ואמר לו שהגיע לאולם הספורט. הנאשם 2 השיב לו, שהוא והנאשם 1 יגיעו למקום בעוד כחצי שעה, וזאת מאחר והנאשמים רצו להמתין לרדת החשכה על מנת להוציא אל הפועל את הקשר שקשרו.

הנאשמים הצטיידו בסכינים (הנאשם 1 הצטייד, כפי שציין בפני שירות המבחן, ב"שברייה", והנאשם 2 הצטייד ב"סכין שחיטה של כבשים", כפי שמסר בעדותו בביהמ"ש ובמשטרה), ובשעה 18:49 התקשרו אל המנוח וביקשו ממנו להמתין להם מחוץ לאולם הספורט. לאחר מכן, פגשו הנאשמים, את המנוח בסמוך לאולם הספורט, והציעו לו ללכת עמם לוואדי הסמוך בטענה שקרית, שיש בוואדי סוס שנפל ונשאב למים. המנוח נעתר להצעה, והשלושה צעדו לעבר הירידה אל הוואדי, ומשם המשיכו אל תוך הוואדי, עד אשר הגיעו לתעלת מים העוברת מתחת לכביש, תעלה שבאותה עת הייתה מלאה במים. המנוח שאל את הנאשמים היכן הסוס, והנאשמים השיבו לו, כי הסוס נמצא "למטה". בתגובה, התכופף המנוח לכיוון המים, כדי לראות את הסוס, וכשהתרומם - שלף הנאשם 2 את הסכין שהחביא בשרוול חולצתו, ודקר את המנוח באמצעותה בחלקו האחורי של פלג גופו העליון. המנוח צרח "למה, למה?" וניסה להימלט מהנאשמים אל תוך התעלה, אולם הנאשם 1 נעמד מולו וחסם את דרכו ובכך מנע ממנו להימלט. אז, דקרו שני הנאשמים את המנוח בסכינים שאחזו, בצוותא חדא, לפחות 9 דקירות, בין היתר בפלג גופו הקדמי העליון, והכל בכוונה לגרום למותו.

כתוצאה מהדקירות התמוטט המנוח, כשהוא שותת דם, וכעבור זמן קצר - מת מפצעיו.

לאחר שהבחינו שהמנוח, המוטל על הארץ, אינו מגיב, ומשסברו שמת, רצו הנאשמים לקבור את גופתו באדמת הוואדי, אולם, מאחר ולא היו בידיהם כלי עבודה מתאימים - החליטו לשרוף את הגופה, ובכך למנוע את גילוי הרצח. אז, הותירו את גופת המנוח בסמוך לתעלה וצעדו לעבר מעלה הגבעה הסמוכה. בדרכם הבחינו בערוץ נחל והחליטו, כי שם ישרפו את הגופה. הם המשיכו לטפס במעלה הגבעה, לעבר תחנת הדלק "תפוז" המצויה על הכביש הסמוך לוואדי, כאשר הנאשם 1, שמכנסיו היו מוכתמים בדם, המתין בסמוך ואילו הנאשם 2 נכנס לתחנת הדלק ומילא חומר דליק בבקבוק פלסטיק שאספו השניים בדרכם. הנאשם 2 חזר אל חברו, וביחד חזרו אל הוואדי. בדרכם חלפו על פני בור, בו הניחו צמיגי מכוניות שמצאו במקום, נטלו משטח קרטון שמצאו - וחזרו אל הגופה. הם הרימו את גופת המנוח, הניחוה על משטח הקרטון, וגררו אותה אל הבור ובו הצמיגים. הנאשמים הניחו את הגופה על הצמיגים, נטלו צמיגי מכוניות נוספים והניחו אותם על הגופה של המנוח; שפכו את החומר הדליק, שהנאשם 2

הביא מתחנת הדלק, על הגופה ועל הצמיגים, והבעירו בהם אש. בכך, קיוו הנאשמים להפוך את גופת המנוח לבלתי ניתנת לזיהוי.

לאחר כל זאת, הסתלקו הנאשמים בריצה מהמקום, כשהם מותירים את גופת המנוח הבוערת מאחוריהם.

במנוסתם מהוואדי, השליכו הנאשמים את הסכינים המגואלות בדם, בהן השתמשו על מנת לרצוח את המנוח; הם גם הסירו את החולצות שלבשו, שאף הן היו מגואלות בדם, והשליכו אותן במזבלה, והכל במטרה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי.

לאחר כל זאת, הגיעו הנאשמים לביתו של הנאשם 1 שברהט, שם שטפו את מכנסייהם, שהיו מגואלים בדם, והנאשם 1 החליף את בגדיו. ואז - הלכו לשחק "סנוקר" בסמוך לאולם הספורט.

שעות ספורות לאחר מכן, ב-18/02/11 לאחר חצות הלילה, נמצאה גופתו השרופה של המנוח, מוטלת בבור.

עוד נקבע, כי מותו של המנוח נגרם כתוצאה מנזק חמור ללב ולריאות בעקבות כ-9 פצעי דקירה: 3 פצעי דקירה בבית החזה משמאל עם חדירה ללב ולריאה השמאלית; 3 פצעי דקירה בגב מימין עם חדירה לריאה הימנית ולכבד; פצע דקירה בריאה השמאלית באונה העליונה; פצע דקירה בריאה ימנית באונה עליונה; פצע חתך בבית החזה משמאל, והצטברות נוזל דמי בחללי הצדר ובחלל הכיפורה.

וידגש, כי מתוך הכרעות הדין של הנאשמים עולה, בברור, כי התכנון למעשים היה משותף לשניהם; המטרה הייתה משותפת לשניהם; וגם הביצוע היה משותף. קבענו, אמנם בהכרעת דינו של הנאשם 2, אך הדבר נכון, משפטית, לגבי שני הנאשמים ואף ב"כ הנאשם 1 לא חלק על כך, כי אין חשיבות של ממש למספר הדקירות שכל אחד מהנאשמים דקר את המנוח בכל הנוגע לחלוקת האחריות ביניהם, בין מכוח דיני השותפות והיותם מבצעים בצוותא; בין מכוח הקשר שקשרו; ובין כיוון שמעשיו של האחד אפשרו גם את מעשיו של האחר. שניהם אחראים לכלל המעשים ולכלל הפגיעות במנוח.

לאור כל האמור נקבע, כי הנאשמים עברו עבירות של רצח בכוונה תחילה, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977; קשירת קשר לפשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; השמדת ראיה לפי סעיף 242 לחוק העונשין; ושבוש הליכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

תסקירי שירות המבחן לנוער:

בהיות הנאשמים קטינים, הגיש שירות המבחן לנוער תסקירים עליהם.

4. בתסקיריו של הנאשם 1 צוין, כי הוא כיום למעלה מבן 20, והיה כבן 17 וחודשיים בעת ביצוע העבירות. בטרם מעצרו למד בבית הספר למדעים ב"__", לרוב ללא בעיות מיוחדות. הוא בן למשפחה נורמטיבית - אביו מורה ופעיל במערכת החינוך ברהט, אמו עקרת בית, ולו ארבע אחיות ושני אחים, כשהוא הרביעי בסדר הלידה. אמו ואחיו נמצאים עמו בקשר ובאים לעתים לבקר בכלא, אולם אביו ניתק כל קשר עמו מאחר וכועס עדיין על מעשיו.

במהלך התקופה מאז נעצר, עבר הנאשם 1 בדיקה פסיכיאטרית וכן בדיקה פסיכו-דיאגנוסטית מתוכן עלה, כי הוא מתקשה לענות על שאלות הקשורות לעבירה; הוא מבין את חומרת המעשים וההליך הפלילי; חש מנותק מהמעשה, ואירוע העבירה מתואר כחיצוני ונפרד לכל התנהלותו הקודמת. הוא נמצא בחוסר שקט וסובל מדכדוך רב; מביע צער וחרטה עמוקים על הנסיבות שהביאו אותו לביצוע המעשה. כיום מצבו הנפשי יציב. עובר תהליך התקרבות לדת, תהליך המחזק אותו ומסייע לו בהתמודדותו עם החיים בכלא.

אחותו של הנאשם 1 סיפרה לעורך התסקיר, כי נערך הסכם ביניים עם משפחת המנוח, במסגרתו שילם האב למשפחת המנוח סכום כסף גדול על מנת שיוכל לחזור הביתה ולא יפגעו בו. המדובר בהסכם ביניים בלבד, והוא אינו כולל את הנאשם, שלו משפחת המנוח אינה מוכנה למחול ואינה מוכנה להגיע להסכם סולחה בעניינו.

אשר למעשיו נשוא כתב האישום ציין הנאשם 1, כי אלה נעשו ללא שליטה, ללא הסבר ואף ללא כוונה להרוג אלא רק לדקור. באותה עת, הוא עצמו היה במצב נפשי "לחוץ", בין היתר לאור החשש שיסולק מביה"ס, כאשר שירות המבחן עצמו מטיל ספק באמירה כי הדברים נעשו ללא שליטה, שכן מעשיו מלמדים אחרת, בין היתר אותם מעשים שנועדו להעלים ראיות ולשבש את הליכי החקירה.

וכך צוין בסיפא של התסקיר:

"חרף העובדה שניכר כי הוא מבין את המעשה החמור שביצע ואת השלכותיו על חייו וחיי משפחתו, לא ניתן להבין גם כיום את המניעים שהביאו אותו להתנהגות אכזרית וחסרת שליטה כפי שמתאר את המעשה. העבירה מתוארת כאירוע מנותק ולא שייך לעולמו וקשה להבין היכן החלה החשיבה על המעשה כאשר שני השותפים מצטיידים בסכינים ומפתים את הקורבן להגיע לזירת האירוע.

... אנו סבורים כי במסגרת המאסר ולאחר שייגזר דינו, ניתן יהיה לשלבו בטיפול שיתמקד בהבנה של נסיבות המעשה והמניע ובאמצעותו ניתן יהיה להבין את התנהגותו הבלתי צפויה ומסוכנת שבאה לידי ביטוי במעשה העבירה.

לאור העובדה כי מדובר בעבירה חמורה ביותר עם תוצאות טרגיות וקשות לשתי המשפחות ובהיעדר כל הבנה לנסיבות של התרחשותה וגילוי מתקדם, אין אנו יכולים לבוא בהמלצה טיפולית.

עם זאת, מתוך ההיכרות המצומצמת שלנו עם מ' אנו מתרשמים כי הוא מבטא תחושות חרטה ואשמה ובושה אמתיות, מפנים את תוצאות העבירה החמורה והשלכותיה על חייו הוא ומתחיל להסתגל למצבו. ניכר, כי לצעיר יכולת לגלות אמפתיה כלפי הקורבן ומשפחתו והנזקים שהסב גם למשפחתו האישית והמורחבת בשל מעשיו..."

מתסקירו של הנאשם 2 עולה, כי הוא כיום כבן 19 ו-7 חודשים, והיה כבן 16 ו-10 חודשים בעת ביצוע העבירות. הוא בן למשפחה נורמטיבית - אביו קבלן, אמו עקרת בית ויש לו שלוש אחיות וחמישה אחים.

אבי הנאשם 2 סיפר לקצין המבחן, כי בעקבות הרצח של המנוח, שמשפחתו הינה חלק ממשפחתם המורחבת, פלג זה של המשפחה ניתק עמם קשר, ביתם הוצת והם נאלצו להעתיק מגוריהם לצפון מחשש לנקמת דם. לפני כשנה הם חזרו לרהט, לאחר ששיפצו את ביתם, ולפני כחצי שנה התקיימה סולחה במסגרתה שילמו 300,000 ₪ למשפחתו של הקורבן, וכיום, לטענתו, אין חשש לנקמת דם. האב טען לחפותו של בנו, ולאחר שנמצא אשם, טען כי בנו הולך שולל על ידי שותפו לעבירה וכי נמצא זכאי על פי המשפט הבודאי. הם מקפידים לבקר את הבן בכלא ומעניקים לו עידוד ותמיכה.

הנאשם 2 למד, עובר למעצרו, בביה"ס למדעים, כאשר בכיתה י' חלה ירידת מה בציוניו למרות שהיה תלמיד טוב, חברותי וללא בעיות התנהגות כלשהן.

הנאשם 2 טען בפני שירות המבחן, כי הרקע לעבירה הוא סכסוך ארוך שהיה קיים בין המנוח לבין שותפו לעבירה ולא תחושות קינאה כפי שטען בחקירתו. לדבריו, יחסיו שלו עם המנוח היו תקינים, ולבקשת שותפו התכוונו אך לאיים על המנוח ולכל היותר לפצוע אותו, אך בשום פנים לא לרצוח אותו. למעשה, הוא חוזר על אותה גרסה שמסר בביהמ"ש, מספר אותו סיפור שגם סיפר בפנינו, וזו הגרסה שנדחתה על ידינו בהכרעת הדין. הנאשם 2 טען עוד, כי במהלך העבירה עצמה לא היו לו רגשות מיוחדים; כי שותפו איבד שליטה ולכן הוא החליט להישאר בשליטה, וכך היה בשליטה גם לאחר סיום האירוע, עד לחשיפת חלקם במעשים על ידי דודו. יחד עם זאת, בהמשך הרגיש שחרב עליו עולמו, וכיום הוא סבור שטעה כאשר אפשר לעבירה להתבצע וליטול בה חלק. לדבריו, אינו מפסיק להתחרט על מה שעשה, והוא לא מפסיק לחשוב על המנוח ועל כך, שלא הגיע לו למות. עוד טען, כי הוא סבור שיש לו את האחריות הגדולה ביותר לעבירה מאחר והיה בכוחו למנוע אותה, שכן שותפו לא היה עושה אותה לבדו. חשוב לציין, כי בביהמ"ש, במהלך שמיעת הראיות, נמנע הנאשם 2 מלקחת אחריות על מעשיו שלו, לא כל שכן על מעשי שותפו.

שירות המבחן מצא, כי הנאשם 2 לוקח אחריות על מעשיו בעבירה, הגם שגם שירות המבחן היה ער לפער שבין דבריו לבין אותם חלקים בהתרחשות שהוא מכחיש או מפחית מאחריותו להם.

האבחון הפסיכולוגי שנעשה לנאשם 2 זיהה אצלו קשיים רגשיים, חרדה ודכדוך, וכן, קשיים בתחום המשפחתי.

וכך ציין שירות המבחן בסיום התסקיר:

"מעשיו של א' במהלך העבירה עשויות להוות ביטוי לתחושת שכרון הכוח והעוצמה של "הביחד" שלו ושל שותפו לנוכח חוסר האונים המוחלט של הנרצח.. כמו כן, התנהגותו במהלך העבירה מאופיינת בתנודות הרגשיות הקיצוניות שבהם היה שרוי במהלך העבירה, כאשר מחד - פעולותיו היו אימפולסיביות ונובעות מתוך כעס, וצד שני היו גם מתוכננות, אכזריות, קרות רוח וחסרות כל אמפתיה לנרצח. העבירה מאופיינת בדינמיקה מעגלית של התנהגות אימפולסיבית ותוקפנית, הכרה בתוצאותיה הקשות, בהלה ממעשיו, התעשתות

עמוד 5

לכאורה, ופעולה מתוכננת וקרת רוח על מנת לפתור את הבעיה שהתנהגות חסרת השליטה יצרה.

א' עדיין אינו לוקח אחריות מלאה על התכנון לרצוח את המתלונן ומטיל את רוב האחריות לרצח עצמו על שותפו לעבירה. הדבר נובע ככל הנראה מתוך קושי להכיר ולהשלים עם התנהגותו האכזרית בעבירה ואולי מתוך חשש לדחייה מצד המשפחה והסביבה.

לצד זאת, יש לציין כי א' מביע חרטה על העבירה (שאנו מתרשמים שהיא אותנטית) ויש לו תובנות ראשוניות בנוגע להתנהגותו החמורה. העבירה החמורה שא' ביצע והפער בינה לבין תפקודו הנורמטיבי בשגרה, מצביעים על צורך בטיפול ופיקוח חיצוני, אינטנסיבי ומקיף שיספק מענה פיקוח וטיפולי ארוך טווח. המלצות:

לנוכח גורמי הסיכון במצבו של א', הוא זקוק לטיפול ופיקוח אינטנסיביים וכוללניים לטווח ארוך. מאחר ו"חסות הנוער" לא הסכימו לקבלו למעון נעול בשל חומרת העבירה, ולנוכח גילו הבוגר כעת, הרי שלא ניתן להציע לו תכנית ברת יישום ואנו איננו באים בהמלצה טיפולית לבית המשפט".

המנוח ומשפחתו

6. הוריו של המנוח העידו בפנינו בטרם הטיעונים לעונש, ועל משפחתם הוגש גם תסקיר מטעם שירות המבחן. כדי לשמור על פרטיותם, לא נפרט את כל מה שנכתב בתסקיר אודות משפחתם ודי אם נציין, כי המנוח גדל במשפחה בה ההורים השקיעו רבות בחינוך ילדיהם. אורח חייהם מוסלמי-דתי אך גם מודרני, כשלהורים תודעה חינוכית חזקה, בעקבותיה חינוכו את ילדיהם לכבוד האדם באשר הוא, לעצמאות, דאגה לאחר, תרומה לקהילה, השכלה ושמירת ערכי הדת. עד לרצח, למדו כל הילדים בבתי ספר למחוננים ומצטיינים מחוץ לרהט, כמו ק. המנוח, שהיה בנם הבכור.

ק. המנוח היה נער מחונן, נאה ומוכשר בתחומים רבים. בשעות הבוקר למד בבית ספר לנוער בדואי מחונן, ובשעות אחר הצהריים למד בבי"ס לאנגלית ובקורס לפסיכומטרי. הוא השתתף בחוגים ואף היה מנחה של נוער צעיר. הוא הקפיד על תפילות קבועות במסגד והיה אהוד ומוערך בקהילה כולה.

התסקיר, יש לומר, קורע לב. פשוטו כמשמעו. הלב נחמץ נוכח הסבל שעוברת משפחת המנוח מאז הירצחו של בנם. המשפחה, כמשפחה, נהרסה, וכך גם הפרטים שבה.

וכך כותבת עורכת התסקיר:

"נדמה כי אין די מילים, בעברית או בערבית, שיוכלו לתאר את עומק תוצאות הפגיעה והשלכותיה על משפחת __ הרצח פגע בכל אחד מבני המשפחה כפרטים ובמשפחה כגוף אחד. מעבר לאובדן העצום של ילד ואח איבד, כל אחד מבני המשפחה גם את עצמו והילדים איבדו גם את ההורים המוכרים להם..."

אשר לאב, הרי שבקצרה ניתן לומר כי, אף לדבריו, הוא היום "אדם חסר, חתוך... בן אדם נשבר, כמו בן אדם בלי לב אחרי ק. אין לי שמחה... לא מאמין לאף אחד... אנחנו שונים. בשבילנו נגמרה השמחה".

והאם, בניגוד לאב שהוא איש סגור, מספרת את הסיפור המשפחתי בכל הזדמנות. ניכר, כי היא איבדה את הטעם לחייה, את הטעם לגדל את ילדיה, את הטעם לחיות. הרצח ערער את כל עולם האמונות והערכים שלה, הכל "התבלבל" אצלה, וכל מה שהיה כל כך ברור קודם לכן כבר לא ידוע. חייה מלאים היום בעיקר באין - אין ק., אין שמחה, אין טעם, אין אמון, אין תחושת שייכות והגרוע מכל - אין תקווה לשינוי.

הסבל לא פסח גם על ילדי המשפחה, כל אחד בדרכו שלו מתמודד עם הקשיים שבחיים שלאחר הרצח, הן מבחינת אבדן האח אך גם מן הבחינה שאיבדו את החיים שהכירו קודם לכן ואת ההורים שהכירו.

המשפחה, כאמור, איבדה לא רק ילד או אח, אלא שכל אחד מבני המשפחה גם איבד את עצמו, הילדים איבדו את ההורים המוכרים להם והמשפחה איבדה את מקומה המשמעותי בקהילה. יתרה מכך, בני המשפחה איבדו את אמונות היסוד שלהם ביחס ל"סדרי בראשית" של העולם בו הם חיים.

גם כיום, שלוש שנים לאחר האירוע, נראה כי בני המשפחה חיים בתוך האסון, יום ולילה, ועורכת התסקיר מקווה, כי סיום ההליך המשפטי יוכל, אולי, לסייע להם להתחיל במסלול השיקום הארוך והממושך הצפוי להם, שיכלול, לצד האסון, גם יכולת לבניית חיים, יכולת למצוא שמחה וטעם בחיים.

7. דברים אלה באו לידי ביטוי גם בעדותם של הורי המנוח בפנינו. ההורים המתונו כמעט 3 שנים כדי שיוכלו גם הם להגיד דברים בפני ביהמ"ש, והדברים שאמרו - לא יכולים להיות קשים מהם. הם סיפרו על החיים שנקטפו - חייו של בנם, וחייהם שלהם. כיצד מאז הרצח, חייהם אינם חיים; לשום דבר אין יותר טעם; והם כבר לא אנשים "שלמים".

כל אחד מהם סיפר כיצד הוא מעביר את הזמן בניסיון לשרוד, אך הכאב, הכעס והייאוש עצומים.

אביו של המנוח סיפר על "סולחות הביניים" שנערכו, לאחר שנים, עם הורי הנאשמים והדגיש, כי מדובר בהסכמות זמניות עם ההורים בלבד, הסכמות שאפשרו את חזרתם לרהט, מבלי שנעשתה כל סולחה לגבי מי מהנאשמים עצמם. במסגרת זו שילם אביו של הנאשם 1 מעט פחות מ-40,000 דנר; ואביו של הנאשם 2 שילם סכום דומה, אם כי הוא הפר את ההסכמות, שכן התחייב שלא להיכנס לרהט עד לסוף חודש מרץ 2014 אך הוא חזר לביתו הרבה לפני מועד זה. סברי, האב, הדגיש, שהוא נגד נקמות דם בין משפחות, וכי כל אחד צריך ליתן את הדין על מעשיו, אם כי גם הוא וגם אשתו רואים בחינוך שקיבלו הנאשמים תרומה לאחריות למעשים. לדבריו, "מי שאשם, הוא זה שצריך לשלם את המחיר ולא כל המשפחה", וסכומי הכסף ששולמו הם בבחינת "הודנא, שאף אחד לא יגע בהורים שלהם על מה שהילד עשה", כאשר אין בין זה לבין הנאשמים, אחריותם והעונש שייגזר עליהם, כל קשר.

ויוער, כי בניגוד למה שאמר אביו של הנאשם 2 לשירות המבחן, כאילו במשפט הבדואי בנו יצא זכאי, סברי העיד, כי האב והאחים של הנאשם 2 חתמו על מסמך שבנם קשור לרצח ואשם בו, ורק בעקבות כך נחתם ההסכם עמו.

8. בטיעוניה לעונש עתרה התובעת המלומדה, עו"ד ד. דניאלי, לגזור על שני הנאשמים עונשי מאסר עולם וכן פיצויים נפרדים לבני המשפחה בסכום המקסימלי.

התובעת היטיבה לתאר בטיעוניה הכתובים את הזוועה שבמעשי הנאשמים. היא הדגישה, כי קשה לדמיין ששני קטינים, ללא עבר פלילי, שלמדו בבית ספר למצטיינים, בנים למשפחות נורמטיביות, ביצעו את המעשים המזעזעים ורצחו בדם קר, ללא התגרות, סתם מתוך קנאה, את חברם.

התובעת הפנתה לפסיקה ענפה במסגרתה נדונו קטינים בגין עבירות של רצח, וביקשה שבהתאם לאותה פסיקה, ונוכח האכזריות והרשעות של מעשי הנאשמים, נדון גם את הנאשמים שבפנינו לעונשי מאסר עולם. כאשר מדובר ב"רצח מתוכנן ויזום, מתועב ואכזרי, במהלכו קופד פתיל חייו של נער שכל חטאו היה שהיה נער מוכשר, ומוצלח בתחומים רבים... סתם בשל שנאה תהומית, ללא הסבר, סתם אכזריות ללא קץ... שניים שזוממים כנגד נער שזועק כלפי חבריו בעודם דוקרים אותו: את המילה היחידה שעלתה בראשו: "למה?..."", הדבר מחייב ענישה של מאסר עולם. לעמדתה, אין להקל עם הנאשמים רק בשל כך שבאו ממשפחה נורמטיבית; אין להקל עמם בגלל שהם בעלי אינטליגנציה גבוהה; וגם אין להקל עמם למרות שהביעו חרטה בפני שירות המבחן. חרטה זו מאוחרת, שהרי אכזריות מעשי הנאשמים לא הסתיימה בדקירת המנוח ורציחתו, אלא הנאשמים גם פגעו בכבודו כמת ולא חסו על גופתו, אותה שרפו ובה התעללו. יתרה מכך, להבנתה, קור רוחם של הנאשמים כה מקפיא, שכן לאחר שעשו כל זאת חזרו לבתיהם, אכלו, החליפו בגדים והלכו לשחק סנוקר. הם אפילו השתתפו בחיפושים אחרי המנוח, כאשר הנאשם 2 אף הגדיל לעשות עת התקשר אל המנוח לחפש אותו, לכאורה.

התובעת הדגישה את העובדה, כי היה זה אחיו הצעיר של המנוח שמצא את גופתו החרוכה; הדגישה את הנזקים הכבדים שנגרמו לכל אחד ממשפחת המנוח כתוצאה ממעשי הנבלה של הנאשמים, ועל כן ביקשה לפסוק לכל הורה וילד מבני המשפחה את הפיצוי המקסימלי, לכל אחד מהנאשמים.

9. לעומת התובעת, ביקשו הסנגורים המלומדים להסתפק בענישה פחותה ממאסר עולם.

עו"ד דייגי המלומד, ב"כ הנאשם 1, הדגיש את חרטתו של הנאשם ואת העובדה שהוא לקח אחריות על מעשיו והודה בהם. לדבריו, "יש חשיבות רבה בהודיה ולקיחת אחריות ביחוד בתיקים של קטינים. אני חושב שיש לזה חשיבות מיוחדת בתיק רצח, גם בתוך המגזר הבדואי על כל המשמעות המיוחדת שלו...". יתרה מכך, גם משפחתו של הנאשם 1 הביעה צער וכאב על מעשי הנאשם, ואביו אינו בקשר עמו (לדיון בטיעונים לעונש, התייצבה רק אחותו של הנאשם 1).

עו"ד דייגי הדגיש, כי הנאשם 1 היה אך בן 17 וחודשיים בעת האירוע, כאשר אצל קטינים יש לתת דגש

למגבלה בשיקול הדעת, בשל קטינותם, כפי שהדבר נקבע בפסיקה ובחוק. לכן גם קבע המחוקק, לעמדתו, כי אין חובה להטיל על קטינים שביצעו עבירת רצח, עונש של מאסר עולם. יש להתחשב באפשרות שילובו של הקטין בעתיד בעולם הנורמטיבי, במיוחד כאשר מדובר במי שאין לו הרשעות קודמות ולקח אחריות מלאה וכנה על מעשיו.

הנאשם 1, לדברי בא כוחו, היה נתון בלחץ נפשי גדול בתקופה שקדמה לביצוע הרצח; שקל לפגוע בעצמו; ובלי כל סיבה פגע במנוח, דבר שהוא מצטער עליו מידי יום ומידי דקה.

לדבריו, הנאשם 1 היה בבידוד תקופה ארוכה של 22 חודשים מחשש שיפגעו בו בכלא. בידוד שכזה לאדם כה צעיר פגע נפשית בנאשם בצורה קשה; הוא טופל על ידי פסיכיאטר בכלא; והיה נתון למצבי רוח קשים, גם על פי האמור בתסקיר. למרות שכמעט ואין לו מבקרים בכלא, התנהגותו שם טובה מאוד, הוא משתלב בקבוצות ומביע נכונות לקבל טיפול. לכן, יש סיכוי רב לכך שישתקם, ועל פי הפסיקה שהוגשה במשותף על ידו ועל ידי ב"כ הנאשם 2, ביקש לא לגזור על הנאשם 1 עונש של מאסר עולם, עונש שעל פי הבנת עו"ד דייג, הינו החריג במקרה של קטינים.

אשר לפיצוי שהתבקש על ידי התובעת, הפנה עו"ד דייג לפיצוי ששולם על ידי משפחת הנאשם לידי משפחת המנוח בסך 200,000 ₪ והוסיף, כי אין לנאשם עצמו יכולת כלכלית וממילא תוגש תביעה אזרחית, כך שעניין זה ראוי שיידון שם.

הנאשם 1 פנה לביהמ"ש ואמר, כי הוא מתחרט על מעשיו; ביקש סליחה מהוריו של המנוח; וביקש הנאשם סליחה גם מאביו. הנאשם גם סיפר, כי התחיל להתפלל בכל יום ומבקש סליחה מאלוהים.

10. גם בא כוחו המלומד של הנאשם מס' 2, עו"ד סיימון, ביקש שלא לגזור על מרשו עונש של מאסר עולם. עו"ד סיימון הפנה לפסיקה ענפה וסבר שהמקרה שבפנינו אינו הולם שליחת קטין שעוד לא היה בן 17 בעת ביצוע העבירה (רק בן 16 ו-8 חודשים), למאסר כה ממושך.

אכן, הנאשם 2 לא הודה בהמתתו של המנוח, אבל מלכתחילה כבר הודה בדקירתו, כאשר "המשפט הבדואי הדהד לנו כל התיק, גם לגבי משפחת הנאשם, זה אולי הרקע לכך שבסופו של דבר ניהלנו לגבי פרשת הגנה בנקודה מאוד ברורה".

עו"ד סיימון קבל על כך שאין כללים ברורים בפסיקה מתי ראוי לגזור על קטין עונש של מאסר עולם. הוא הביא מדבריהם של שופטים שונים, והדגיש את דבריה של כב' השופטת דורנר (בדעת מיעוט) בע"פ 3118/94 לפיהם, אין ראוי לגזור על קטין מאסר עולם וזאת הן נוכח הוראות חוק הנוער (שפיטה), ענישה ודרכי טיפול), הן נוכח זכותו של הקטין לכבוד, והן לאור אמנת הילד הבינלאומי לזכויותיו של קטין. עו"ד סיימון היה ער לכך שעמדה זו נדחתה בפסיקת בית המשפט העליון, אך לדבריו "יש קושי אמתי שבתי המשפט יקטלגו רצח אכזר שמצדיק מאסר עולם ו"סתם" רצח שעליו יקבל 15 שנה... כל זמן שהשיטה הזו קיימת, ולא עשו קטלוג נוסף לעבירת הרצח, כל זמן שזה לא חובה, יש על בתי המשפט לקטלג מתי זה מאסר עולם ומתי לא", אולם, כל עוד אין קריטריונים

ברורים, וגם המדינה לא קבעה קריטריונים ברורים מתי לבקש מאסר עולם ומתי לא, "ברור שהנאשם צריך ליהנות מהספק" (הפנה לקריטריונים שנקבעו על ידי כב' השופט אלון בע"פ 1583/91 ולפסיקה נוספת, להלן).

עו"ד סיימון היפנה לנתוני המיוחדים של הנאשם 2 בהתאם למפורט בתסקיר שהוגש אודותיו והוסיף, כי תקופה ארוכה גם הנאשם 2, כמו הנאשם 1, היה נתון בהפרדה מלאה. חרף זאת, המשיך בחינוך וכיום הוא ראש חוליה ומדריך ילדים קטנים, עוזר לילדים אחרים במתן דוגמא אישית.

אשר לדרישה להורות על תשלום פיצוי למשפחת המנוח, סבר עו"ד סיימון, כי הנתבי הנכון בשאלה זו, הוא הנתבי האזרחי, והוסיף, כי לעניין ההליך הפלילי די בתשלום ששולם על ידי משפחת הנאשם לידי משפחת המנוח, ואין מקום לגזור פיצוי נוסף.

הנאשם 2 הביע חרטה על מעשיו והוסיף, שהוא יודע שאין בצערו כדי לעזור, אבל בכל זאת, הוא מבקש להביע צער על המעשים.

11. בע"פ 1583/91, 1590/91 **מדינת ישראל נ' פלוני** (מיום 20/08/92) דן ביהמ"ש העליון בערעור המדינה וערעור שכנגד על פסק דינו של ביהמ"ש המחוזי, שדן שני קטינים לעונשי מאסר של 20 שנה בשל עבירת רצח ועוד 20 שנה בשל עבירה של ניסיון לרצח, תוך חפיפה חלקית של העונשים. המדובר היה בשני קטינים כבני 17, שעל רקע לאומני הצטיידו בסכינים ועלו על אוטובוס בבני-ברק. דקות ספורות לאחר מכן דקרו אחד הנוסעים וגרמו למותו; אז המשיכו ודקרו שלושה נוספים, פצעו אותם באופן חמור וניסו לגרום למותם. וכך קבע כב' המשנה לנשיא אלון:

"סעיף 25(ב) דן בדינו של העבריין, ומצויות בו שתי הוראות לעניין עבריין שהוא קטין. האחת - שאין להשית עליו עונש מוות, ודבר זה אינו תלוי בשיקול דעתו של בית המשפט; השנייה - שאין חובה להשית עליו מאסר עולם, ודבר זה מסור לשיקול דעתו של בית המשפט. אפשרות זו של שיקול דעת של בית המשפט לעניין השתת מאסר עולם אינה משנה את מהותה של העבירה, שהמחוקק קבע בעניינה שדינה הוא מאסר עולם חובה. כל מה שנקבע בו הוא, שבית המשפט רשאי, כשמדובר בעבריין קטין, להשית עליו עונש שהוא פחות ממאסר עולם...

בבוא בית המשפט לשיקול בדעתו, בעת גזירת דינו של קטין שהורשע ברצח, אם להשית עליו מאסר עולם או עונש פחות מזה, יביא חשבון - בין היתר - את גילו של הקטין, אם קטן הוא או נער הקרוב לגיל הבגרות, את נסיבות ביצוע העבירה ואת הרקע לביצועה. הנחת המחוקק היא, שלעניין עבריין שהוא פחות מבן שמונה עשרה, אף שלפי גילו נושא הוא באחריות פלילית, אין זדון רשעתו כזדון רשעתו של מי שמלאו לו שמונה עשרה...

אך כאשר נסיבות ביצוע עבירת הרצח והרקע לביצוע מצביעים על זדונו ורשעתו המופלגים של המבצע, ובמיוחד כאשר גילו סמוך לגיל הבגרות, אין להקל עמו משהורשע בעבירת רצח, ומאסר עולם הוא ההולמו".

ברוח זו, ועל פי כללים אלה, בוחנים בתי המשפט את העונש הראוי לקטין שעבר עבירה של רצח. בתי המשפט שוקלים את גילו של הנאשם ונסיבותיו; את נסיבות ביצוע העבירה ומידת האכזריות שבה בוצעה; ואת הרקע לביצועה.

12. רצח מהווה הפרה של הערך החשוב ביותר בכל חברה מתוקנת - קדושת חיי האדם. ענישתו של עבריין שכזה, גם אם הוא קטין, צריכה לבטא את סלידתה העמוקה של החברה מהמעשה, וקטינות אינה יכולה להעניק לו פטור מענישה ראויה, ענישה שתהלוך את החומרה שבמעשיו. לפיכך, עונש של מאסר עולם בעבירת רצח המבוצעת גם על ידי קטין, הוא עונש ראוי ומידתי, אם כי, במצוות המחוקק, יש לנהוג ביתר זהירות בעניינים של קטינים הנותנים את הדין בגין עבירה זו.

המחוקק נתן לבתי המשפט הדנים קטינים שהורשעו ברצח, את הכלים לעצב את העונש על פי מידותיו של הקטין, אף אם יהיה צורך לשם כך לסטות מעונש מאסר העולם. בדרך זו, נמצא האיזון בין הצורך להקל בעניינים של קטינים, גם אם חטאו בקשה שבעבירות, לבין הצורך להקפיד גם בזכויותיהם של קרבנות העבירה (ר' ע"פ 9937/01 רעי חורב ואח' נ' מדינת ישראל, בדברי כב' השופט א.א.לוי, מיום 09/08/04).

בין מכלול השיקולים, לצד שיקולי קטינותו של הנאשם ונסיבותיו, אל לנו לשכוח את קרבן העבירה. החובה להקפיד באופן דווקני על זכויותיהם של נאשמים אינה יכולה לעמוד לבדה, ולצדה עומדות זכויות הקורבן להגנה על שלומו ובטחונו; על כבודו וחירותו; על קדושת חייו. ומי שפגע בכל אלה, לא יוכל לצאת פטור מעונש הולם, אך בשל קטינותו.

13. כאמור, ביהמ"ש העליון קבע, שקטין שרשעותו וזדונו מופלגים - ראוי לו שיידון למאסר עולם, וללא ספק המקרה שבפנינו נופל בגדרם של אלה.

קשה להלום נסיבות אכזריות יותר, קשות יותר ומזוויעות יותר מאשר במקרה שבפנינו. אך בשל קנאה בנער מוכשר, נאה ומחונן, חברו הנאשמים יחדיו, פיתו אותו לצעוד יחד עמם אל מותו, ובאכזריות ובקור רוח מקפיא, דקרו אותו פעם אחר פעם, לפחות 9 פעמים, עד שגרמו למותו. את מותו של ק. המנוח, תכננו השניים בקור רוח ומבעוד מועד. שבועות קודם לאירוע, כבר חשבו על כך, ויום לפני שביצעו את זממם, כבר החלו בהוצאה לפועל של המעשים. הם קבעו עם ק. המנוח להיפגש למחרת במקום מסוים, וכאשר נפגשו עמו, באו כאשר הם מצוידים אם ב"שבריה" ואם בסכין שחיטה, ודאגו לכך שהפגישה תעשה בחשכה וכי הרצח יבוצע בוואדי, הרחק ממקום ישוב. בלא כל התגרות מצדו של ק. המנוח וללא כל סיבה, החלו לדקור אותו ולא הפסיקו גם כאשר פנה אל הנאשם 2 בתחינה ושאל "למה?". וכשם שתכננו וביצעו את הרצח בקור רוח וללא כל אמפתיה כלפי הקורבן, כך עשו גם עם גופתו, אותה העלו באש.

שני חברים שעשו יד אחת כדי לרצוח חבר שלישי. הם בחרו בקורבן תמים שראה בהם את חבריו, ועליהם סמך. גם ברגע מותו, לא ידע ק. המנוח מדוע חבריו פוגעים בו. הוא לא פגע בהם, לא דיבר אליהם לא יפה ולא עשה

להם מעולם כל רע.

14. אדם שהורשע ברצח, מן הראוי להטיל עליו את העונש הקבוע בחוק העונשין לעבירה זו, דהיינו מאסר עולם. השאלה היא, האם במקרה ספציפי, בשל היותו של נאשם קטין בעת ביצוע העבירה, ונוכח נסיבותיו האישיות, יש לחרוג מעקרון זה. ובמקרה של הנאשמים שבפנינו, שמעשיהם כל כך מבעיתים וזוועתיים, גילם בעת ביצוע העבירה (17 וחודשיים לנאשם 1 ו-16 ו-8 חודשים לנאשם 2) אין בו כדי להצדיק הפחתה מהעונש המרבי שנקבע לעבירת רצח בחוק העונשין.

יש לזכור, כי שני הנאשמים שבפנינו הינם אינטליגנטים, למדו, כמו ק. המנוח, בבית ספר למחוננים; שניהם באים מבתים "טובים"; לא חסר להם מאומה - לא חינוך, לא משפחה תומכת ואף לא חוו מחסור כלכלי.

לפיכך, למרות שהיו קטינים, הבינו באופן מלא את מעשיהם, ואין הם יכולים לחסות מאחרי ההגנה של הקטינות, הגנה שבאה להגן על מי שהבנתו נמוכה. אכן, ניתן להניח שנפשית - טרם בגרו; אולם, שניהם נבונים ושניהם ידעו היטב מה משמעות מעשיהם.

רצח המבוצע מתוך אכזריות צרופה, גם כשמבצעה קטינים, מחייב השתת העונש המכסימלי שנקבע בחוק.

15. אשר לפיצויים, ולאור עדותו של סברי, אביו של המנוח, לפיה הסכומים ששולמו לו על ידי הורי הנאשמים, אינם קשורים לנאשמים, ושולמו אך כדי לאפשר את חזרתם של הוריהם להתגורר ברהט, הרי שאין לקשור בין סכומים אלה לבין הפיצוי שיוטל על הנאשמים. מאידך, גם לא מצאנו לנכון לחייב את הנאשמים בפיצוי נפרד לכל אחד מבני משפחת המנוח, ואנו מניחים שעניין זה יתברר בתביעה האזרחית, שסברי הודיע שבכוונתו להגיש כנגדם.

16. אשר על כן, אנו מרשיעים את שני הנאשמים בעבירות של רצח בכוונה תחילה, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977; קשירת קשר לפשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; השמדת ראיה לפי סעיף 242 לחוק העונשין; ושבוש הליכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

בגין עבירות אלה, אנו דנים כל אחד מהנאשמים לעונש של מאסר עולם.

כל אחד מהנאשמים יפצה את משפחת המנוח בסכום של 250,000 ₪.

עמוד 12

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

זכות ערעור תוך 45 יום לביהמ"ש העליון.

ניתן היום, ד' אדר ב תשע"ד, 06 מרץ 2014, במעמד הצדדים.